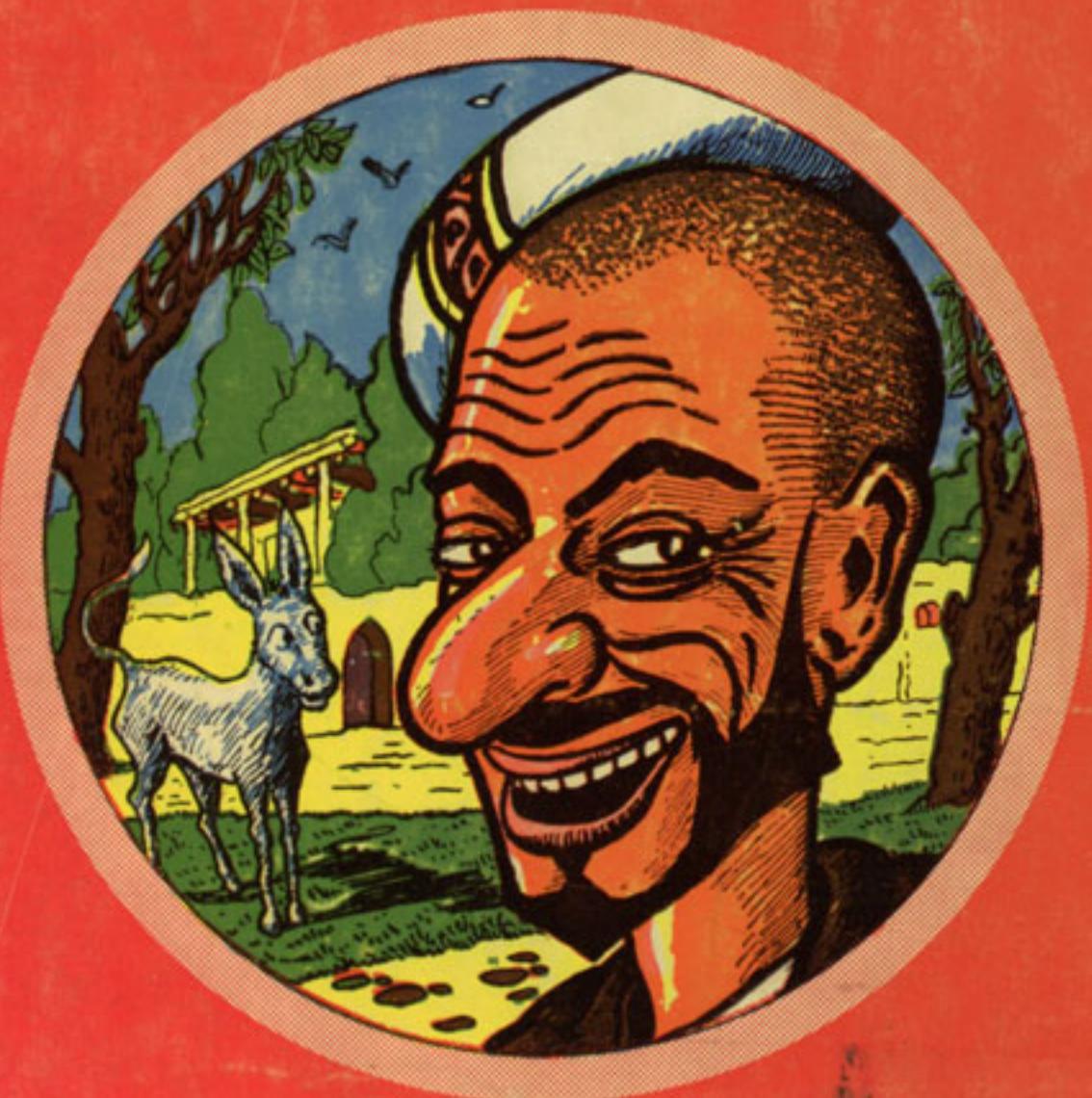

ملا نصیر الدین

قاشی از : ف. تالبرگ

تحت شماره ۹۰۷ به تاریخ ۳۰/۶/۴۷ در دفتر مخصوص کتابخانه ملی به ثبت رسیده است

ملا نصرالدین

قاشی : از ف نالبرک

چاپ دوم

آثارات ابن سينا

تهران ۱۳۴۷

چاپ داور پناه

شرط‌بندی ملا

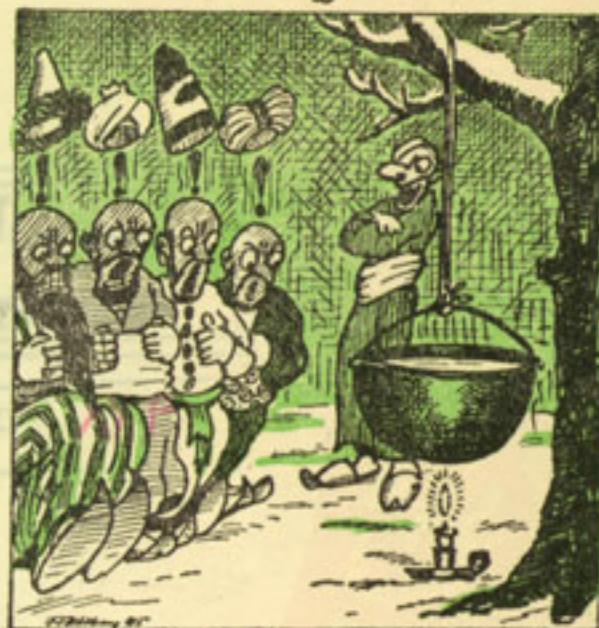
1

2

شرط‌بندی ملا

روزی رفقای ملا با او شرط بستند اگر شب را در جنگل بدون روپوش و آتش بصبح بر ساند یک سور باو بدهند. ملا شب را در جنگل بروز آورد و بعد برای تعیین وقت سور برفقا هر آجعه کرد. یکی از آنها از ملا سوال کرد اگر شب در جنگل سردت نمیشد چه میکردی. ملا جواب داد در وسط جنگل عمارتی بود که در آن چراغی میساخت من در گرمای چراغ سردم نمیشد. رفقا گفتند پس علت اینکه تو توانستی شب را با سرما در جنگل بمانی برای چراغی بوده که تورا گرم کرده هر چه ملا خواست بعرفقا حالی کند که بابا از یک فرسنگی چراغ انسان را گرم نمیکند رفقا زیر بار نرفتند که سور را بدهند. ملا ناچار قبول کرد که او برفقا سور بدهد فردا همه در منزل ملا جمع شدند مدتی از ظهر گذشت از غذا خبری نبود از ملا سوال کردند نهار چه شد ملا جواب داد دیگر سر بار است هنوز جوش نیامده رفقا برای دیدن دیگر بحیاط رفتند دیدند ملا دیگر را بدرختی آویخته یک شمع بفاسله یک هتری روشن کرده از فرط تعجب عقل از سرشار پرید به ملا گفتند این شمع که دیگر را جوش نمیآورد گفت چرا همانطور که چراغ از یک فرسنگی مرا گرم کرده.

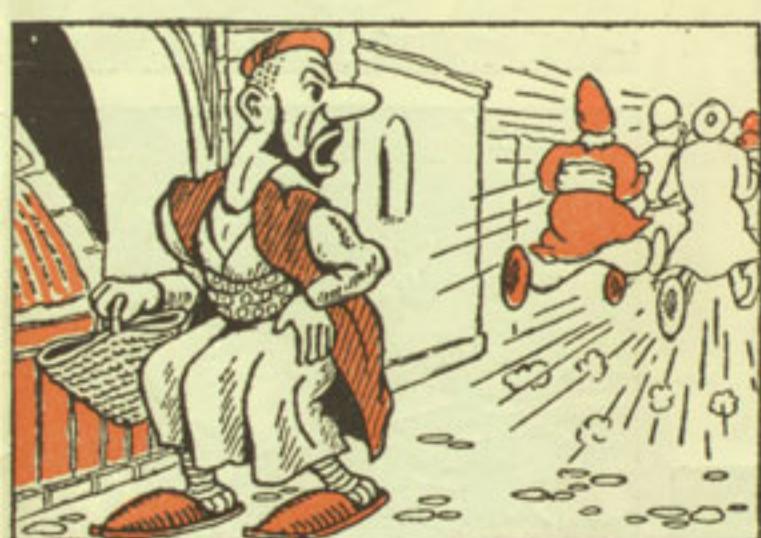

گدو
گردو

گدو و گردو

هلا برای خستگی زیر درخت گردو نشست و عمامه را از سر برداشت.
در این ضمن چشمش به باعچه کدوی روی تپه افتاد ملا قدری فکر کرد و با
نگاهی به آسمان گفت: « خدایا تو هم کاهی در کارهایت اشتباه میکنی مثلا
گردوی به این کوچکی را از درختی به این بزرگی عمل میآوری آنوقت
کدوی به این بزرگی را روی زمین از یک بته علف ». هنوز حرف ملا تمام
نشده بود که یک گردو از درخت کنده شد و به سر ملا خورد و سرش فوق العاده
به درد آمد. ملا از حرف خود پشیمان شد و سر به سجده گذاشت و گفت
« خدایا نفهمیدم معدتر میخواهم زیرا هیچ کار تو بی حکمت نیست و اگر
عوض گردو کدو از درخت بر سر من خورده بود بی شک من ملاشی
شده بود ».

فانوائی و هلا

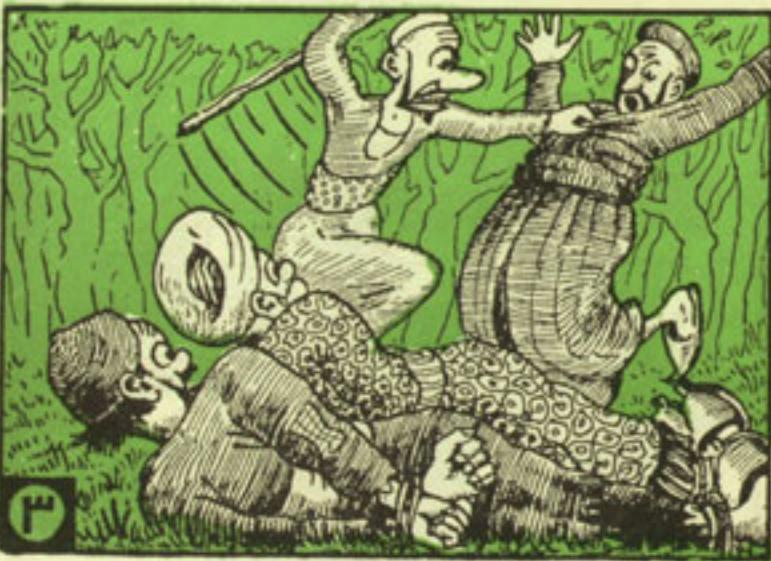
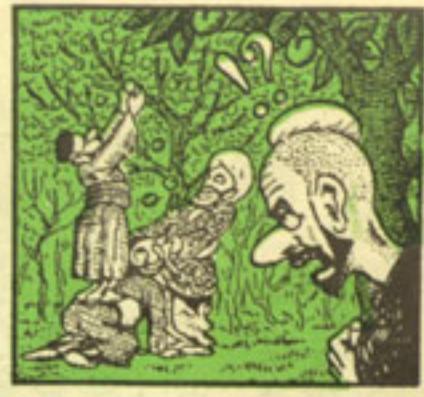
هلا برای گرفتن نان به دکان نانوائی آمد دید جمعیت زیاد است و به زودی نوبت او نخواهد رسید ، انگشت به دهان متحریر بود چه کند ، وجه حیله به کار برد که زودتر به گرفتن نان موفق گردد ؟ فریاد زد : مردم تا کی شما نادان هستید و برای یک لقمه نان اینقدر زحمت می کشید تازه پول هم می دهید ، در صورتیکه پشت این کوچه خانه حاج عبدالشکور مهمانی مفصلی است و مردم را اطعام می کنند بروید و شکمی از عزا در بیاورید . جمعیت با شنیدن این خبر از گرفتن نان صرف نظر نموده رو به خانه ای که او نشانی داده بود دویدند . هلا با خیال آسوده آمد مقابل نانوائی که نان بخرد ، اما خودش هم از دویدن مردم به طرف کوچه به خیال افتاد و پیش خود فکر کرد که « شاید حرف وحیله من حقیقت داشته و سور برآه باشد ، بهتر است من هم بروم و خودم را به سفره گسترده برسانم » پس ملاهم بدون خریدن نان به دنبال دیگران به طرف نقطه موهوم بنا کرد بدرویدن .

لباس ملا

ملا با لباس فاخری که پوشیده بود در رهگذر ایستاده مردم را تماشامی کرد .
مردم وقتی ملارا بالباس نو دیدند دور او جمع شده شروع کردند به بازرسی لباس ملا .
بعضی میگفتند ملا این پارچه را از کجا خریدی ؟ دستهای نشانی
خیاطی را میگرفتند . گروهی ارزش هتر و اجرت دوخت را سؤال میکردند .
ملا از سؤالات گوناگون جمعیت خسته و گیج شد و چون از کثرت جمعیت
نمیتوانست جواب یکایک را بدهد پا به فرار گذاشته به منزل رفت و به زن
خود گفت برو به جمعیت بگو ملا حالت به هم خورده بیانید بیینید چه شده .
مردم جلو منزل ملا جمع شدند که احوالش را پرسند . یکمرتبه ملا از
بالای بام صدا زد آی مردم حال من خوب است ولی چون هجوم شما برای
سؤال مرا گیج کرد ناچار فرار کردم حالا همه بدانید : پارچه را هتری ...
از ... خریدم و فلان خیاط دوخته دست از سرم بردارید .

حیله ملا

سه نفر رفیق یکی سید، دیگری شیخ، سومی عامی برای خوردن میوه به باغ ملا رفتند. ملا وارد باغ شد دید سه نفر مشغول خوردن میوه هایش هستند. خواست با آنها دست و پنجه نرم کند دید زورش نعیرسد فکر کرد چه کند حیله ای بخاطرش آمد: اول رو کرد بشخص عامی گفت «ای مفت خور پدر سوخته این آقا، سید است و خمس مال ما باین آقامیرسد و مال جدش را می خورد، جناب شیخ هم از زکوه و سهم امام حقی دارند. پس باغ متعلق باشان است اما تو بی انصاف بچه حق میوه های مراد مفت و مسلم میخوری» شروع کرد عامی را کتک زدن. سید و شیخ وقتی دیدند مورد اعتراض نیستند آنها هم گفتند ملا راست می گوید، چرا مال مردم را بی اجازه میخوری.

ملا پس از کتک زدن عامی دست و پای او را بست و رو کرد به شیخ گفت «جناب شیخ البته باندازه ای سواد دارید که بدایید خمس مال ما بی شک مال سادات است بنابراین اگر یک پنجم میوه باغ هرا آقا تناول فرمایند حق خودشان است ولی جناب عالی بدرجۀ اجتیاد نرسیده ای که سهم امام بتو تعلق گیرد من هم که زکوه مال خود را داده ام پس بچه حق مال غیر را بدون رضایت صاحب مال میخوری». سید وقتی دید در هر حال از تعرض مصون است به ملا کمک کرد و دستهای شیخ را بستند. ملا پس از کتک زدن شیخ و رفع خستگی رو بسید کرده گفت «جدت به کمرت بزند او لاخمس بهر سیدی تعلق نمیکیرد بفرض هم که خمس بتو برسد از کجا فهمیدی که صاحب این باغ خمس خود را نداده آیا جدت گفته مال مردم را مفت بخوری» شروع کرد سید را زدن و دست و پای او را هم بست و بهلوی عامی و شیخ انداخت و با این تدبیر از دست هر سه نفر راحت شد.

الاغ ملا

الاغ و ملا و فلفل

الاغ ملا از بس تنبیل بود ملارا به عذاب میآورد . ملا همیشه در فکر بود که چه حقهای بزند تا الاغش تندتر راه برود . اتفاقاً روزی از دکان فلفل فروشی عبور میکرد چشمش به فلفل افتاد فوری حقهای به خاطرش رسید، یکدانه فلفل خرید و به زیر دم الاغ کذاشت . تندی فلفل باعث زحمت الاغ شد و در نهایت سرعت شروع کرد به دویدن ؛ ملا دید حالا خودش به گرد الاغ نمیرسد ناچار به دکان فلفل فروشی برگشت .

فلفل فروش از او پرسید : مگر آن یک فلفل کافی نبود ؟ ملا جواب داد : چرا فلفل را به ماتحت الاغ گذاrdم که تندتر راه برود حالا بقدرتی با سرعت میدود که من هرچه میدوم به او نمیرسم ناچار این فلفل دوم را برای استعمال خودم میخواهم که از الاغ عقب نمانم .

«دزد و ملا»

دزدی در خانه ملا مشغول جمع کردن اثاث بود. ملا از خواب بیدار شد و قدری صبر کرد تا دزد کوله بار خود را بست همینکه خواست از در خانه بیرون رود ملاهم بقیه اثاث را جمع کرد و در چادری پیجید و دنبال درد روانه شد. پس از طی چند کوچه و خیابان نزدیک دروازه دزد متوجه شد که پشت سرش صدای پائی می‌آید. برگشت نگاه کرد دید ملا است خیلی تعجب کرد و ترسید که ملا اسباب زحمتش شود. سؤال کرد ملا شما کجا می‌آئید - ملا جواب داد: «هیچ، من دیدم شما مشغول اسباب کشی هستید خواستم بشما کمک کنم» و دزد که آشنا بود از خجالت اثاث ملا را زمین گذاشت و فرار کرد.

مَلْجُوم

الاغ لجیاز

ملا الاغ خود را برای فروش به میدان مال فروشها برد . دلال الاغ را برای فروش به هشتريان عرضه داشت ، يكسي از مشتريها دم الاغ را در دست گرفت که معاينه کند ديگري دندانهای الاغ را نگاه ميکرد ، تا سن و سالش را بفهمد . ناگاه الاغ لگدي به اولي زد و دست دومي را گاز گرفت ومشتريها فرار كردند . دلال تزد ملا آمد و گفت : اين الاغ را بواسطه اين عيبها که دارد نميخرند . ملا گفت : من هم برای فروش نياوردم بلکه خواستم مردم بدانند که از دست اين الاغ من چه ميکشم .

دیگ و ملا

ملا دیگ و

آرشیو
تولید امیرکبیر

ملا از همسایه خود دیگی برسم امانت گرفت . روز بعد که همسایه برای گرفتن دیگ آمد ملا یک دیگچه تو دیگ همسایه گذاشت . همسایه با تعجب به ملا گفت : من دیروز یک دیگ بشما دادم حالا می بینم که شما اشتباه کرده و دیگچه را زیادی داده اید . ملا جواب داد : نه اشتباه نشده بلکه دیگ شما دیشب این دیگچه را زائیده و چون دیگ متعلق بشما است بنابراین دیگچه هم شما خواهد بود . همسایه بی اندازه از این پیش آمد خوشحال و خرم شده با اظهار تشکر از ملا دیگها را برداشت و رفت .

- ۲ -

چند روز بعد باز هلا دیگ را عاریه کرد و دیگر پس نداد. همسایه
برای گرفتن دیگ به منزل هلا آمد و مطالبه دیگ را نمود. هلا جواب
داد دیگ شما باز هم آبستن شده بود ولی بدبخشانه سرزا رفت بنا بر این
فاتحه دیگ را بخوانید. همسایه اعتراض کرد و گفت چطور ممکن است
دیگ سرزا برود چرا اینقدر جفک میگوئی! هلا جواب داد همانطوری که
قبول کردی دیگ زائید و بچهاش را گرفتی و بردي ناچار باید قبول کنی
که دیگ سرزا رفته و باید فاتحه او را بخوانی. هرچیزی که زاینده هست
میر نده هم هست.

اجتہاد ملا

ملا مشغول ساز زدن بود و انکشت خود را روی یکی از پردههای ساز گذارده بدون اینکه دست را از روی پرده بردارد هر تپه ضرب را باز میزد و یک صدای یک نواخت از آن بلند بود، مردم دور او جمع شده گفتند ملا این چه طرز ساز زدن است چرا دست خود را روی پرده های ساز بحرکت در نمیآوری تا صدای مطلوب نواخته شود . ملا جواب داد : شماها در این فن تخصص ندارید آنها یکه روی پردههای ساز دست خود را به حرکت در میآورند دنبال صدای اصلی ساز می گردند ولی من که متخصص هستم و میدانم که نقطه اصلی کجاست دست را روی همان نقطه گذاردم .

گدا و ملا

ملا رفته بود بالای گلدمسته مسجد اذان بگوید . یک گدا از پای مناره ملا را صدای زد و گفت : زودیما پائین یک کار واجب دارم . ملا با تاراحتی از پله‌ها آمد پائین و در راه فکر می‌کرد آیا چه کاری است که اینقدر واجب و فوری است ؟ وقتی رسیدم پله پرسید : چه می‌گویند ؟ گدا گفت : هیچی فقیرم و مستحصم دهشانی بدنه بمن . ملا از پررونقی گدا ناراحت شد و جواب داد : باید بیانی بالا . . . ملا از جلو و گدا از دنبال از پله‌ها رفتند تا رسیدند بالای مناره . آنوقت ملا پرسید : چه می‌خواستی ؟ گدا گفت : دهشانی پول . ملا گفت : ولی به جان عزیزت من یک شاهی هم ندارم . گدا تعجب کرد و گفت مرد حسابی تو که پول نداشتی چطور مرا تایین بالا کشاندی ؟ ملا جواب داد : همانطور که تو هرا تا آن پائین کشاندی !

۷ همکاری الاغ

ملا جوال الاغ خود را پر از انار کرد و در کوچه و بازار مشغول فروختن
انار شد و با آواز بلند فریاد میزد: آی انار، آی انار، انار ساوه دارم انار؛
در حین فریاد زدن برای فروش انار، الاغ ملاهم شروع کرد به عرعر کردن.
ملا او قاتش تلخ شد و سکوت کرد تا پس از خاتمه عرعر الاغ دو باره برای
فروش انار داد بزند. وقتی الاغ ساكت شد، ملا شروع کرد به فریاد و برای
جلب مشتری داد زدن. همینکه صدای ملا بلند شد الاغ هم دو باره شروع
کرد به عرعر کردن، آخر ملا مستأصل شد و با حال عصبانی رو کرد به الاغ
و گفت: می خواهم بدانم، تو باید انار بفروشی یا من.

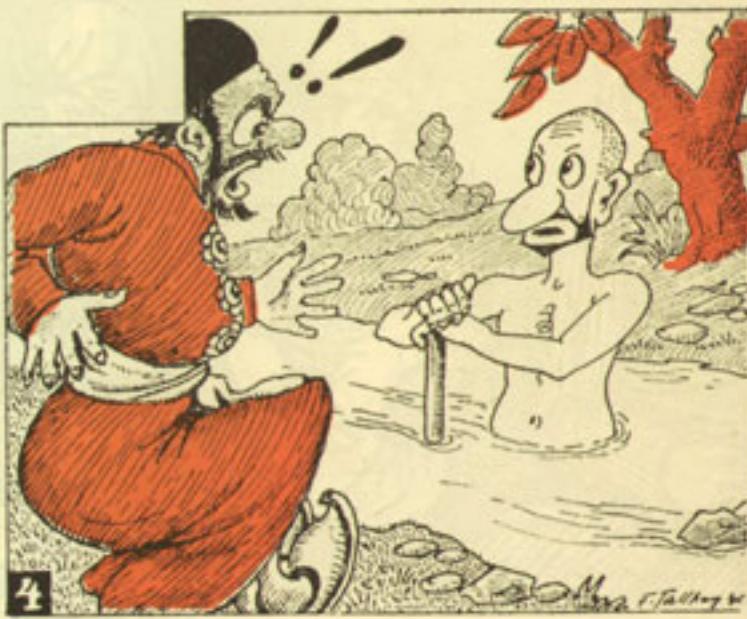
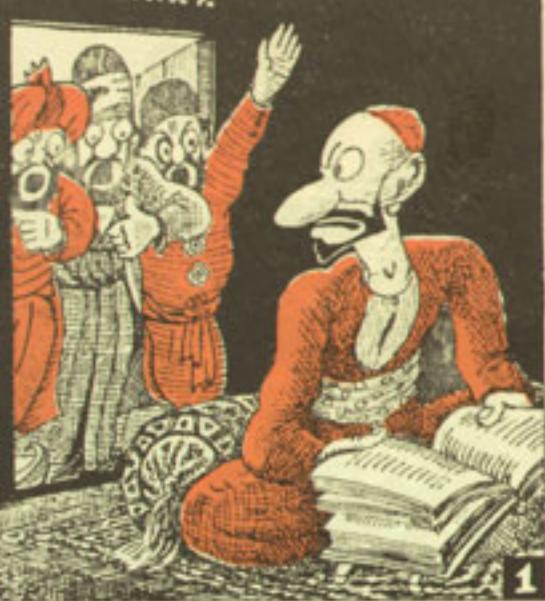
ک‌فشنۀ ملا

ک‌فشنۀ ملا

ملا در منزل یکی از دوستان به‌ناهار دعوت داشت ، وقتی وارد منزل شد دید کفشهای مهمان‌ها روی هم ریخته و اگر کفش نو خود را میان این کفشهای بگذارد سهواً یا عمدتاً عوض خواهد شد . فکری کرد و کفشا را در دستمال خود پیچید بکمرش بست و رفت سر سفره شروع کرد با دیگران به غذا خوردن ، شخصی که پهلوی ملا نشسته بود متوجه شد که ملا به کمرش چیزی بسته است از ملا سوال کرد به بخشید این بسته چیست که به کمر خودتان بسته‌اید ؟ ملا جواب داد : کتاب است . مرد دوباره پرسید : چه کتابی است و در چه خصوص نوشته شده ؟ ملا جواب داد : راجع به احتیاط . مرد گفت : به به نویسنده آن کی است ؟ ملا گفت : یک نفر کفاش .

ملا زن مادر

مادر زن ملا

برای ملا خبر آوردند که مادر زن کنار رودخانه رخت می‌شدت پایش
لغزیده برودخانه افتاد هنوز هم جسد او پیدا نشده. ملا فوراً بکنار رودخانه
رفته و بسمتی که آب می‌آمد سربالا شروع بگردیدن نمود گفتند: عجب ملا
آب کسی را سربالا نمی‌برد لابد با جریان آب سرازیر رفته ملا گفت: شما
مادر زن را نمی‌شناخید چند سال است من با او معاشرم همه کارش بخلاف
است و بعکس می‌کنند یقین در رودخانه هم سربالا رفته است.

پیروزی ملا

* پیروزی ملا *

سه نفر از علمای معروف دنیا در محضر سلطانی ادعا کردند که هیچ عالمی نیست که بتواند در مقابل فضائل ماعرض اندام کند سلطان که به علمای مملکت خود بیش از حداحترام می کرد و همین ادعاهارا از آنها هم شنیده بود در صدد برآمد آنها را با یکدیگر رو و کندو دستور داد چند نفر از علمارا در بارگاه حاضر نمایندتا اگر نتوانستند جواب سوالات آن سه نفر را بدھند آنها را اعدام کنند . مأمورین عدهای از علماء از جمله ملارا که با خود آمده بود در بارگاه حاضر کردند .

یکی از سه نفر از ملا سؤال از مرکز کره زمین کجاست؟ ملا جواب داد: همینجا که میخ طویله خرمن به زمین کویده شده . عالم گفت: از کجا میتوانی ثابت کنی؟ ملا گفت: اگر قبول نداری اندازه بکیر تامطمئن شوی! عالم ناچار سکوت کرد . عالم دومی از ملا پرسید: ستاره های آسمان چندتا است؟ ملا جواب داد: به تعداد موهاي تن الاغ من، عالم گفت

چگونه ثابت میکنی ملا جواب داد: اگر باور نداری میتوانی بشماری . عالم دومی نیز مجاب شد و بجای خود نشد .

علم سومی از ملا سؤال کرد که ریش من چندانه است؟ ملا جواب داد: بعدد موهاي دم الاغ من عالم جواب داد که اینطور نیست و موی ریش من بیشتر است . ملا گفت: امتحان این عمل خیلی آسان . است یا ثمو ازدم الاغ میکنیم و یک مو از ریش تو قاتع موهاکه کنده شد معلوم میشود کدام یک درست گفته ایم . ناچار عالم سومی هم بجای خود نشد سلطان از این حاضر جوابی ملا خرسند گردید و خلعت شایانی با او مرحمت فرمود .

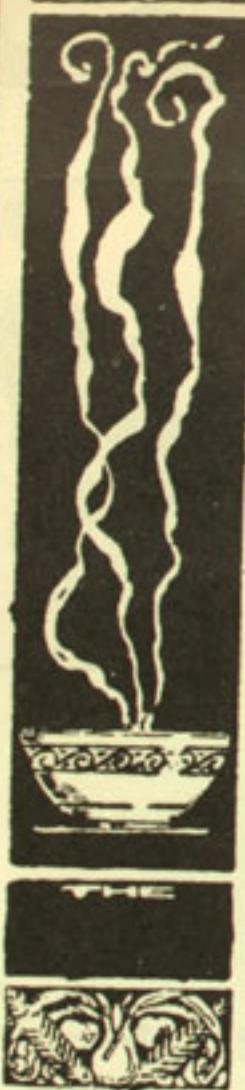
COPYRIGHT STALBERG

«گرفتن الاغ از ملا»

همایه ملا آمد و به ملا گفت: خواهش میکنم الاغ را دوسته روز بمن
کرایه بده.

ملا گفت: بجان عزیزت یکی از دوستان الاغ را برده و هنوز نیاورده، در
این بین الاغ از طویله برای شنیدن صدای ملا شروع کرد به عرعر کردن.
همایه به ملا گفت: بابا گلی به جمالت مگر من الاغ را میخوردم! ملا
گفت: مگر چه شده، اگر الاغ اینجا بود که من مضايقه نمیکردم.

همایه گفت: الاغ که در طویله است، من دارم صدایش را میشنوم
و نمیدانم حرف تو را قبول کنم یا صدای الاغ را. ملا جواب داد: من از تو
توقع نداشتم، خیلی عجیب است که تو با این سن و سال حرف من پیر مرد
ریش سفید را قبول نداری آنوقت حرف الاغ احمق را باور میکنی؟

هوس آش

یکی از روزهای زمستان ملا وزنش هوس کردن و آش گرم و نرمی تهیه نمودند
زن ملا باعجله یک قاشق آش خورد و چون خیلی داغ بود اشک چشم روان شد. ملا
سؤال کرد: چرا گریه می‌کنی؟ زن خودش را از تک و تا نینداخته به ملا
گفت: یادم افتاد که هادرم آش خیلی دوست می‌داشت و اگر نمرده بود
حالا از این آش می‌خورد. ملا هیچ نکفت و شروع کرد به خوردن آش،
اتفاقاً یک قاشق آش داغ از وسط کاسه خورد و اشک از چشم سرازیر شد.
زن ملا باتمسخر پوزخندی زد و گفت: عزیزم تو چرا گریه می‌کنی؟ ملا گفت
گریه من برای اینست که هادرت با آن علاقه‌ای که به تو داشت چرا تو را
همراه خودش نبرد.

گوشت و گربه

گوشت و گربه

روزی ملا هوس چلوکباب کرد. یك من گوشت خرید و برد به خانه و به زنش گفت چلوکباب درست کند. عیال ملا گوشتها را کباب کرد و با دوستان خود خوردند و ظهر که ملا آمد چلوی بدون کباب را جلوی ملا گذاشت. ملا پرسید: پس گوشتها چه شد؟ عیال ملا دست پاچه شد که چه بگوید ولی چشمش بگربه افتاد که گوشة اتفاق لمیده بود؛ بمعلا گفت: گوشتها را گربه خورد. ملا بدون اینکه حرفی بزنند ترازو آورد و گربه را گذارد توی ترازو و سنگ یك من راهم در کفه دیگر و دید گربه درست یکمن وزن دارد می اندازه متعجب شد و به زن خود گفت: اگر این گربه است، پس گوشتها چه شده و اگر این یكمن گوشتی است که من خریدم پس گربه کجاست؟

٣٥٨

شماره کتاب

-

نویسنده کتاب

طاهری الدین

عنوان کتاب

نام گیرنده کتاب

تاریخ برگشت

بها : ٤٠ ريال

انتشارات ابن سينا